

Till
Huddinge kommun
Kommunfullmäktige

För kännedom:
Kommunstyrelsen
Samtliga nämnder

Bedömning av Huddinge kommuns delårsrapport per 2022-08-31 samt bedömning av KPMG:s översiktliga granskning 2022-10-27.

Jag, av fullmäktige utsedd revisor, har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport för perioden januari – augusti 2022 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Min bedömning är baserad på dels en översiktlig granskning av delårsrapporten inklusive analys och dels på utvalda detaljer i rapporten av särskilt intresse.

Huruvida KPMG:s granskning har utförts enligt god revisions sed i kommunal verksamhet är tveksamt. KPMG:s granskning har ej utförts i enlighet med ISA, ISRE 2410 eller den nya standarden för kommunal räkenskapsrevision som träder i kraft 2023. Som en del i sin granskning har KPMG efterfrågat ett revisionsbevis i form av ett uttalande från kommunledningen. Redovisningschefen har enligt KPMG undertecknat och översänt uttalandet vilket dock inte bifogats KPMG:s rapport.

KPMG:s översiktliga granskning är begränsad och riktar i huvudsak in sig på intervjuer och analyser. KPMG har inte granskat nämndernas delårsrapporter. KPMG:s granskningsåtgärder gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts i enlighet med god revisions sed. Eftersom kommunen saknar internrevision och internrevisorer finns heller inga underlag från internrevisionsverksamhet. Härtill kommer ekonomienhetens vägran att ge revisorerna insyn i räkenskaperna på sätt som regleras i KL. Enligt Revisionsinspektionens rekommendationer ska revisor inte tillstyrka ansvarsfrihet om denne inte har full tillgång till bokföringen och alla andra räkenskapshandlingar.

KPMG framhåller sammanfattningsvis att *"Årsbudgeten uppgår till 274,2 mnkr medan prognosen uppgår till 666,5 mnkr - en förbättring på 392 mnkr."* Det finns dock ingen indikation på att verksamheten har blivit effektivare. Den *"förbättring"* som lyfts fram kan delvis bero på att medborgarna inte har fått de prestationer de har rätt till. Men framför allt förklaras överskottet med att skattesatsen har varit högre än nödvändigt. Oberoende av om överskottet förklaras av underprestation eller för hög skattesats, så kan ett så stort överskott inte ses som en *"förbättring"*.

Ekonomisk hushållning

I delårsrapporten skrivs avseende kommunens resultat följande: *”Resultatet per augusti, enligt kommunens ekonomiska mål (resultat exklusive exploaterings- och realisationsvinster) är 550,5 mnkr. Det utgör 11,7 procent av skatt, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Resultatförbättringen jämfört med samma period förra året förklaras av högre skatteintäkter.”* I en tid då medborgarnas privata ekonomi är hårt pressad av ökade matpriser, ökade energikostnader och högre räntekostnader är det inte försvarbart att kommunen tar in över tio procent mer i skatt än vad som är nödvändigt.

KF har i mål och budget varje år under mandatperioden påtalat att verksamhetskostnaderna är högre i Huddinge än i jämförbara kommunen. Dock redovisas inga mätbara rationaliseringar/effektiviseringar vare sig i delårs- eller årsrapporter. Slutsatsen är därför att mer skattemedel än nödvändigt har förbrukats i förhållande till kvalitet och invånarnytta.

Attraktivitet som arbetsgivare

Huddinge kommuns attraktivitet som arbetsgivare ligger något under nivån för andra kommuner i länet – det framgår av en förstudie genomförd 2021 av SKYREV-revisorerna Anders Haglund och Lars Högberg och bekräftas av kommunens svårigheter att rekrytera vissa typer av personal. I samband med denna granskning tydliggjordes även kommunens bristande arbete med sitt arbetsgivarvarumärke.

Målet Naturkommun som tar sitt ansvar med delmålen *”Minska klimatpåverkan”* och *”Utveckla den cirkulära ekonomin”* bedöms som delvis uppfyllt. Klimat och stadsmiljönämnden skriver i sin delårsrapport avseende detta mål att motivering till bedömning av måluppfyllelse var att kommunen uppnådde i miljöbokslutet för 2021 godtagbar, god eller mycket god måluppfyllelse för 63 procent av målen. Bland den tredjedel av målen som inte uppfylls märks kommunens egna lokaler och koldioxidutsläpp från kommunens tjänsteresor.

Dessa två områden står sannolikt för en mycket stor del av kommunens klimatpåverkan och ligger under kommunens egen rådighet vilket borde medföra bedömningen att kommunen i väsentligt avseende misslyckats med att minska sin klimatpåverkan. I kommunens delårsrapport saknas skrivningar om misslyckandet med att minska koldioxidutsläppen från lokaler och tjänsteresor och delårsrapporten ger därmed inte en rättvisande bild av måluppfyllelsen.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden anger att måluppfyllelsen avseende målet *Skattemedel används effektivt/Rätt insatser till rätt person i rätt tid* att detta mål i mycket hög grad är uppfyllt samtidigt som måluppfyllelsen för de operativa målen är dålig. Det är ologiskt att hävda att man använt skattepengar effektivt och gett rätt insatser i rätt tid samtidigt som man misslyckas med merparten av målen. Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har en budget i balans men detta är inget verksamhetsmål.

Grundskolenämnden anger avseende målet *Tidiga insatser och lyckad skolgång* lägger grunden för framtiden/Eleverna når kunskapskraven och utvecklas så långt som möjligt att det är delvis uppfyllt med motiveringen *Förvaltningen arbetar enligt plan för nämndmålet och behöver fortsätta för att synliggöra det systematiska kvalitetsarbetet.*

I grundskolenämndens delårsrapport återfinns tabellerna nedan. Av dessa framgår att ett stort antal elever inte når kunskapskraven i alla ämnen, inte är behöriga till vare sig gymnasium eller yrkesprogram och att meritvärdena ligger kvar på samma nivå med ett genomsnitt på knappt 14. (Betyget C motsvarar 15 poäng och D 12,5 poäng.)

KF-målet *Lyckad skolgång - Alla elever ska lägst uppnå godkända resultat och fler ska klara gymnasiestudierna inom tre år* uppfylls således inte för 20% av eleverna och målet att varje *barn ska ha en god utveckling på väg emot högt ställda kunskapskrav* uppfylls av mindre än hälften av eleverna. (Dvs de som har minst C som medelbetyg).

Det förefaller som om nämnden inte förstått skillnaden mellan mål och insatser för att nå dessa mål. Att man arbetar enligt plan och önskar synliggöra kvalitetsarbetet är helt ointressant för en bedömning av om målen uppnåtts – det är endast resultaten som ger invånarnytta.

Indikatorer	2020	2021	2022		Målvärde 2030
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun, andel (%)	81,5		81,3		100
Elever i åk 9, meritvärde, hemkommun, genomsnitt (17 ämnen)	245,0		246,0		100
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	89,2		89,7		269
.					
Indikatorer	2020	2021	2022	Etappmål	Målvärde 2030
Elever i år 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor (%)	78,7	77,6	79,1		100
Elever i åk. 9, genomsnittligt meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)	235,7	236,6	239,9		265,9
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, (%)	86,1	86,5	87,5		100

Bedömningen från KPMG och kommunrevisorerna Eva-Li Prades Eriksson, Lars Blomkvist, Fredrik Fischer, Elsa Johansson och Åke Wickberg att resultatet är helt förenligt med målet *God ekonomi och effektiv verksamhet* är därför felaktigt. Bedömningen att resultatet är delvis förenligt med målen *En kommun där människor trivs och växer och Naturkommun som tar ansvar* är tveksam då det saknas tillräcklig evidens.

Kommunens investeringsbudget för 2022 är 672,5 mnkr. 198,7 mnkr har förbrukats under första halvåret vilket utgör 29,5% av helårsbudgeten. Prognosen för hela 2022 är att 441,6 mnkr, d v s 65,7 % kommer att användas.

Konstateras kan att kommunen fortsätter att underförbruka sin investeringsbudget på ett sätt som bekräftar de brister som påtalats i 2021 års granskning av kommunens (o)förmåga att genomföra sina investeringar. Revisorerna har tidigare ställt sig positiv till det arbete som kommunen bedrivit för en mer ändamålsenlig styrning av investeringar. Detta arbete hade dock inte har gett avsedd effekt under 2022. Även tidigare år har delårsrapportens prognos avseende genomförande av investeringar under andra halvåret varit rejält överdriven och utfallet har blivit avsevärt mycket sämre.

Min bedömning är därför att såväl kommunens budgetprocess avseende investeringar och styrningen av kommunens investeringar är bristfällig på ett anmärkningsvärt sätt.

Sammantaget är min bedömning att delårsrapporten är bristfällig.

Detta har även varit fallet tidigare år. Av KPMG:s yttrande avseende 2021 års delårsrapport framgår att KPMG påtalade att de finansiella målen omfattar och utvärderas för hela kommunkoncernen, men det bedömdes inte vara helt tydligt huruvida de uppsatta verksamhetsmålen omfattar hela kommunkoncernen. Därmed var KPMG:s bedömning att målen för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv inte omfattar eller har utvärderats för kommunkoncernen som helhet. KPMG:s sammanfattande bedömning var att det fanns en övergripande utvärdering huruvida god ekonomisk hushållning uppfylls ur ett verksamhetsperspektiv, men att det saknades uppgifter om hur kommunen kommit fram till detta, då det inte gjordes någon bedömning för respektive kommunfullmäktigemål eller målområde. Därmed var det inte möjligt för KPMG att göra en bedömning om resultatet är förenligt med målen eller inte.

Sakkunniga biträdet Professionell Management AB påtalade i sin granskning, mot bakgrund av att kommunstyrelsens bedömning var att verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning sammantaget i hög utsträckning skulle komma att kunna uppfyllas under året, att det inte framgick vilka grunderna var för kommunens sammantagna bedömning. För ett antal indikatorer angav kommunen att ingen bedömning kunde göras och för endast en tredjedel av indikatorerna redovisades en bedömning som innebär att målet kommer att uppnås. Det saknades tillräckliga uppgifter för att läsaren av delårsrapporten ska kunna förstå hur kommunen kommit fram till den redovisade sammantagna bedömningen av måluppfyllelse.

Professionell Management AB påtalade också att, trots att det som framhölls i 2021 års delårsrapport att nämndernas arbete med att jämföra verksamheternas effektivitet med andra kommuner hade utvecklats under året samt att detta leder/lett till att åtgärder vidtagits eller planerades att vidtas, för läsaren var otydligt vilka effektiviseringar som verkligen har genomförts och vilka effekterna var av dessa.

Liknande brister finns i 2022 års delårsrapport. Det är svårt för läsaren att se vilka grunder nämnderna har för vissa målbedömningar. Det finns därtill exempel på tveksam logik och skönmålning av måluppfyllelsen.

Därutöver saknas redovisning av vilka åtgärder avseende internkontroll som genomförts till följd av flera revisionella granskningar.

Huddinge 2022-10-28

Klas Hamrin

Kommunrevisor